

Звіт

про результати управління
державним боргом та
гарантованим державою боргом
за 2025 рік

Міністерство
фінансів
України

Макроекономічні
показники

6

Фінансування
державного
бюджету у 2025
році

14

Огляд державного
боргу та
гарантованого
державою боргу

19

Врегулювання
зовнішнього
боргу України

28

Динаміка
суверенних
кредитних
рейтингів

29

Взаємодія з
інвесторами

30

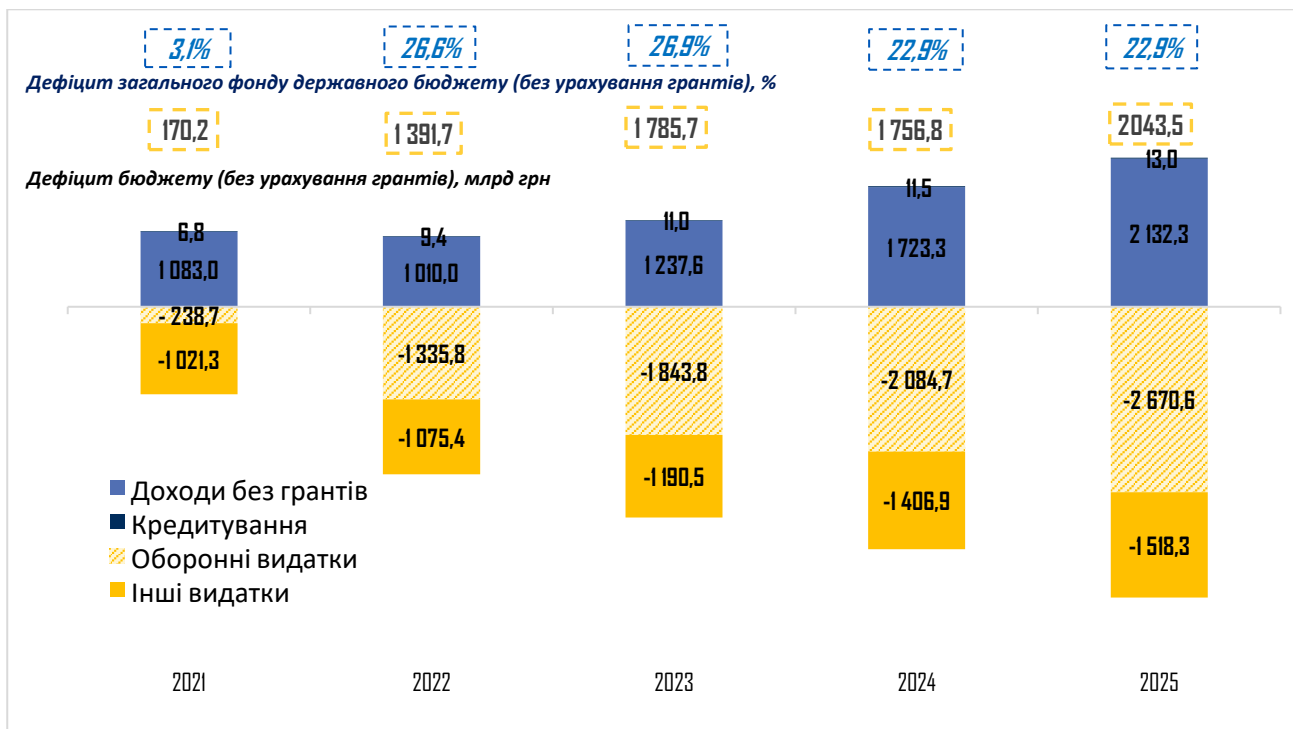

Резюме

Реалізація та формування політики управління державним боргом у 2025 році здійснювались відповідно до Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2024-2026 роки. Так, Мінфін здійснював заходи щодо залучення довгострокового пільгового фінансування та максимізації частки грантів у офіційній підтримці. Шляхом поступового збільшення строковості внутрішніх запозичень мінімізувався ризик рефінансування. Також підтримувалась ефективна комунікація з інвесторами, зокрема для сприяння розвитку внутрішнього ринку капіталу.

Доходи загального фонду державного бюджету (без урахування грантів), видатки та дефіцит

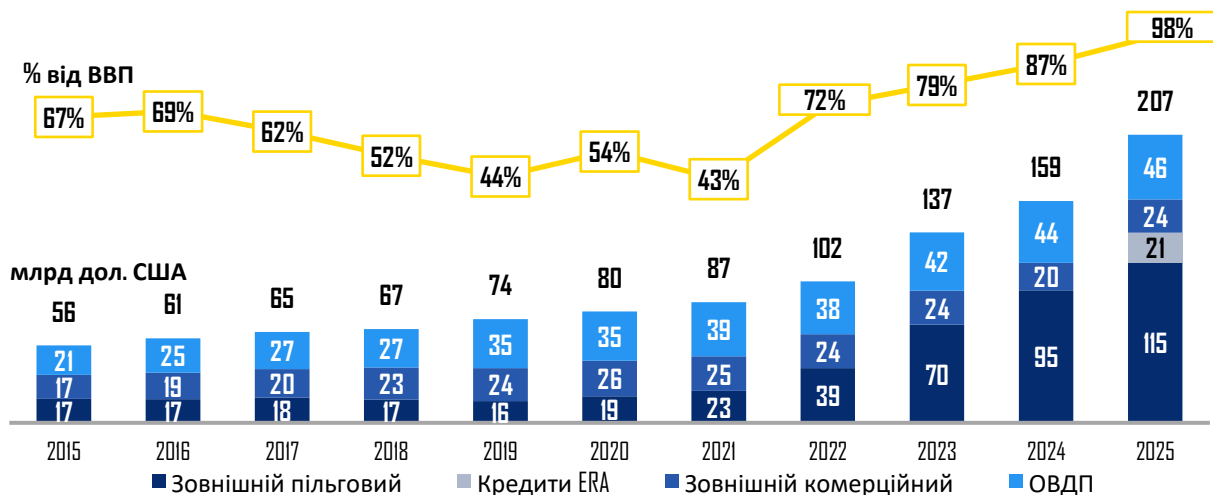
- > Через війну, що триває **військові видатки** України у **2025 році** значно зросли та сягнули **2 670,6 млрд грн** в порівнянні з 238,7 млрд грн у 2021 році. Таке майже десятикратне збільшення видатків на оборону є наслідком суттєвого фінансового навантаження, пов'язаного із потребами воєнного часу, і стало основним чинником розширення дефіциту загального фонду державного бюджету.
- > У 2025 році доходи загального фонду становили **2 132,3 млрд грн**, тоді як видатки загального фонду – **4 188,9 млрд грн**, що призвело до **дефіциту бюджету без урахування грантів у розмірі приблизно 2 043,5 млрд грн** (22,9% ВВП). Для фінансування цього дефіциту Україна продовжувала покладатися на зовнішнє довгострокове пільгове та внутрішнє боргове фінансування, щоб підтримувати високі військові витрати під час війни.

Динаміка державного боргу

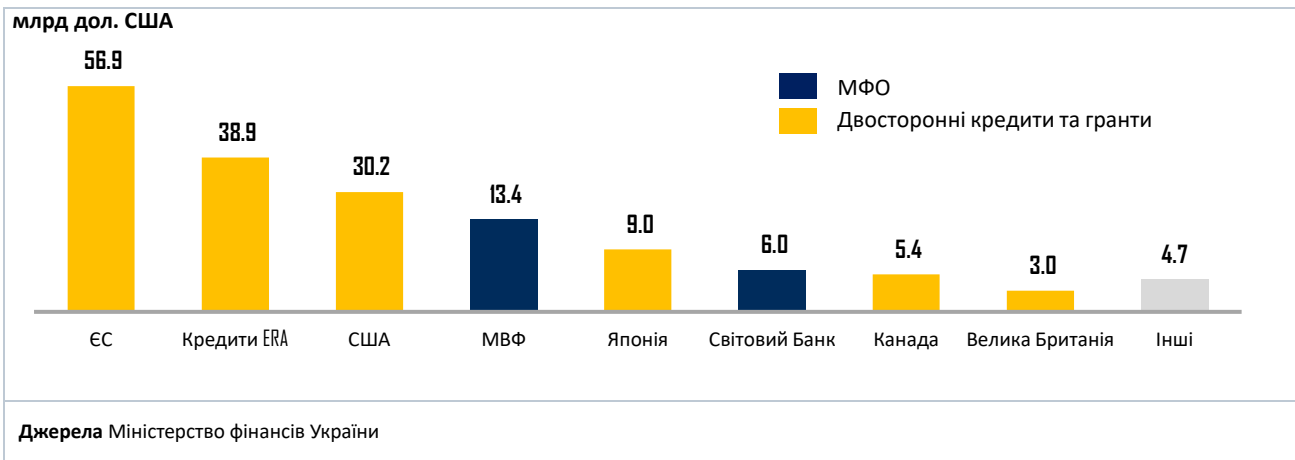
- > Збільшення **дефіциту державного бюджету**, спричинене зростанням воєнних видатків, призвело до суттєвого погіршення показників боргового навантаження України. Підвищені потреби у фінансуванні зумовили необхідність значних запозичень. Станом на кінець грудня 2025 року державний борг становив **8 766 млрд грн (207 млрд дол. США)**.
- > У результаті показник відношення державного боргу до ВВП на кінець 2025 року помітно зросло до **98,2%** з 43,3% у 2021 році, що відображає масштаб фіскальної підтримки, необхідної для забезпечення функціонування держави в умовах війни.
- > Водночас здійснення правочинів з умовними зобов'язаннями в рамках угод з Європейським Союзом, іноземними державами, іноземними фінансовими установами та міжнародними фінансовими організаціями, внаслідок яких Україна залучила кредити (позики), повернення яких буде здійснюватися за рахунок джерел інших, ніж державний бюджет, в тому числі за рахунок доходів, отриманих від заморожених активів РФ, дало змогу стримати стрімке зростання державного боргу та значно зменшити боргове навантаження.
- > В підсумку, показник відношення обсягу державного боргу до ВВП без врахування таких умовних запозичень (кредити ERA) станом на кінець 2025 року становив 88%.
- > Водночас структура фінансування дедалі більше зміщувалася в бік **зовнішнього пільгового фінансування**. Так, частка пільгового фінансування на кінець 2025 року зросла до **66%** з 26% станом на кінець грудня 2021 року.

Обсяг підтримки загального фонду бюджету, отриманої з 24 лютого 2022 року

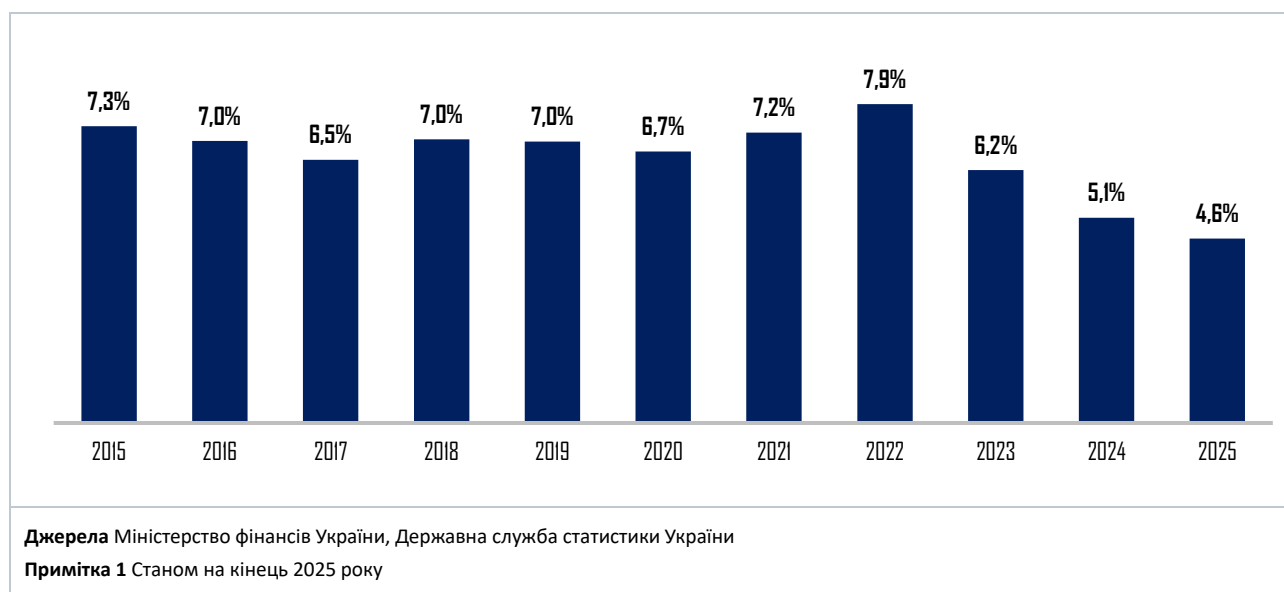
- > Починаючи з 2022 року, **зовнішня пільгова допомога** є основним джерелом фінансування бюджету України.
- > Європейський союз, Сполучені штати Америки, Японія, Велика Британія, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, а також інші міжнародні фінансові організації (**МФО**) та іноземні уряди,

відіграли важливу роль у фінансуванні та надали значний обсяг фінансової допомоги зокрема шляхом надання кредитів, забезпечених доходами від заморожених активів.

Динаміка середньозважених відсоткових ставок за державним боргом

- > Переважно **пільговий характер зовнішнього фінансування** допоміг утримувати обслуговування державного боргу України під контролем, незважаючи на значний обсяг державного боргу. Це відображено у **триваючому зниженні ефективної відсоткової ставки** за державним боргом, яка **у 2025 році впала до 4,6%** — найнижчого рівня з 2015 року (порівняно з 7,2% у 2021 році). Середньозважена вартість зовнішніх запозичень до загального фонду державного бюджету включно з випуском ОЗДП в рамках правочину з державним боргом в 2025 році склала 0,7 % з урахуванням значного обсягу надходження коштів кредиту ЄС в рамках механізму ULCM (кредит ERA).
- > Низька вартість такого фінансування була критично важливою для **обмеження навантаження на державний бюджет платежів** з обслуговування державного боргу та підтримки в цілому боргової стійкості.

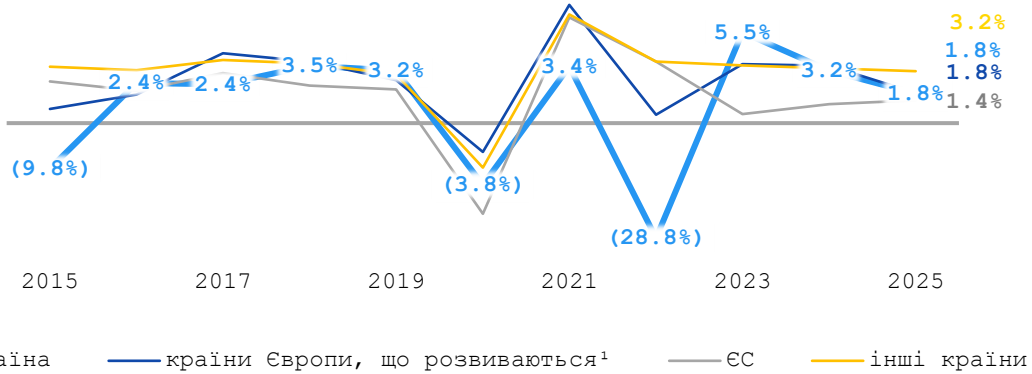
Отже, у 2025 році Міністерство фінансів України продовжувало підтримувати відносини з міжнародними кредитними агенціями та забезпечувати прозору та регулярну комунікацію з міжнародними інвесторами та учасниками ринку. Основні зусилля були спрямовані на інформування ринку про поточну економічну ситуацію, боргову політику та хід реформ. Завдяки здійсненим заходам вдалося підвищити прозорість державної боргової політики, зміцнити довіру міжнародних інвесторів, підвищити зацікавленість в інвестуванні в державні боргові цінні папери та підтримати процес реструктуризації державних деривативів України.

1. Макроекономічні показники

Економічне зростання

- > Економічне зростання України **в цілому відповідає тенденціям країн-аналогів¹ Європи, що розвиваються**, за винятком шоків потрясінь, які виникли в Україні внаслідок російської агресії у 2014 та 2022 роках. Починаючи з 2022 року, зростання було зумовлене переважно фіскальними видатками, пов'язаними з війною, та стабільною зовнішньою бюджетною підтримкою.
- > Починаючи з 2022 року, економічна динаміка України формується в умовах повномасштабної війни та структурно виходить за межі стандартних макроекономічних траєкторій, оскільки визначається не ринковими факторами попиту і пропозиції, а масштабними втратами виробничого потенціалу, руйнуванням інфраструктури та обмеженнями функціонування ключових секторів економіки. Динаміка реального ВВП характеризується різкими коливаннями, що відображають шоківий та нециклічний характер економічних змін.
- > За оцінкою RDNA 5, потреби у відновленні становлять 588 млрд дол. США (зростання на 12% порівняно з оцінкою на кінець 2024 року) і кратно перевищують поточний обсяг економіки, що формує довгостроковий структурний розрив між потребами фінансування та внутрішніми ресурсами.
- > Незважаючи на воєнні виклики, економіка України зростає третій рік поспіль. За даними Держстату, у 2025 році реальний ВВП зріс на 1,8% р/р, що свідчить про помірне, але стійке відновлення економічної активності. Зростання забезпечувалося передусім секторами, орієнтованими на внутрішній попит і бюджетне фінансування: внутрішньою торгівлею (зокрема роздрібною), будівництвом за рахунок відновлення інфраструктури та переробною промисловістю, насамперед у сегментах оборонного виробництва та металургії. Ключову роль у підтримці економічної активності відігравали адаптація бізнесу до умов війни, державні програми підтримки та значні бюджетні видатки, що фінансувалися переважно за рахунок міжнародної допомоги.
- > Відповідно, економічне зростання має переважно фіскально-стимульований характер і підтримується зовнішнім фінансуванням, що одночасно виступає ключовим джерелом покриття бюджетного дефіциту.

¹ Група країн Європи, що розвивається, означає країни Європи з ринком, що формується та розвивається, згідно з класифікацією МВФ,

Ріст реального ВВП, %

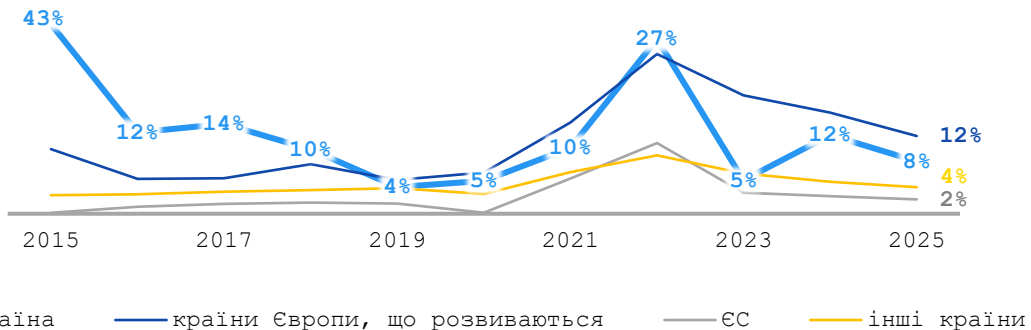
Джерела МВФ (звіт World Economic Outlook за жовтень 2025 року), ДССУ.

Інфляція

- > За винятком кризових періодів 2014 та 2022 років, зумовлених російською агресією, рівень інфляції в Україні загалом наближався до показників країн регіону та відповідав глобальним тенденціям.
- > У 2022 році інфляція різко зростає внаслідок воєнного шоку, після чого у 2023–2025 роках відбулося її повернення до однознакового рівня та подальша стабілізація. Таке уповільнення було забезпечено сукупністю чинників, ключовими з яких були ритмічне надходження зовнішнього фінансування та проведення збалансованої і зваженої макрофінансової політики, що забезпечували макроекономічну стабільність.
- > Споживча інфляція у 2025 році сповільнилася до 8,0% (грудень до грудня) порівняно з 12,0% у 2024 році, що відображає закріплення тенденції до зниження темпів зростання цін. Упродовж року цінова динаміка формувалася під впливом поєднання чинників стримування і тиску: з одного боку, її обмежували адміністративні рішення та відносна курсова стабільність, з іншого — зберігався витратний тиск, пов'язаний із воєнними ризиками, дефіцитом робочої сили та нерівномірною пропозицією окремих товарних груп.
- > У підсумку інфляція залишалася помірною та контрольованою, водночас зберігаючи залежність від балансу між цими групами факторів.

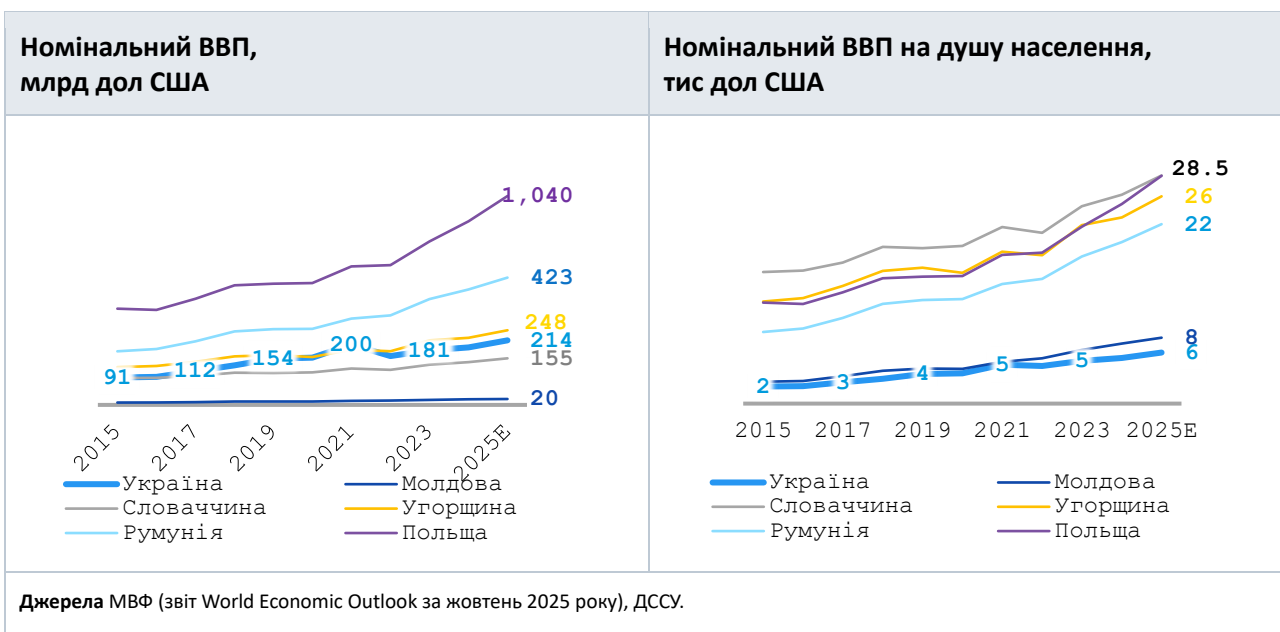
Індекс споживчих цін (ІСЦ) у річному обчисленні, %

Джерела МВФ (звіт World Economic Outlook за жовтень 2025 року), ДССУ.

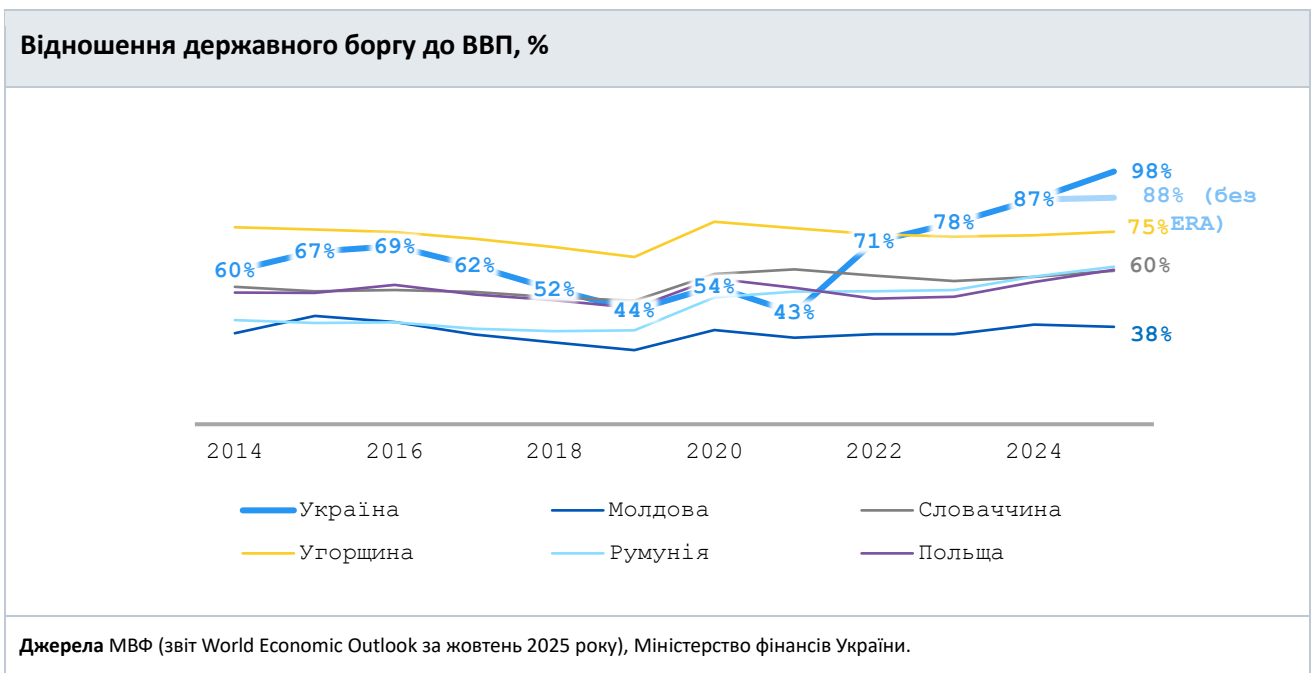
Розмір економіки

- > України, попри значні втрати через війну, зберігає позицію однієї з найбільших економік Східної Європи, маючи номінальний ВВП у 2025 році 214 млрд дол. США.
- > Водночас ВВП на душу населення залишається на низькому рівні. Повномасштабне вторгнення призвело до суттєвих втрат на ринку праці, зокрема внутрішнього переміщення близько 5 млн осіб та різкого зростання безробіття, що обмежило залучення робочої сили та обсяги виробництва. Значний масштаб вимушеної міграції за кордон (понад 5,9 млн осіб за даними UNHCR станом на 16.01.2025) додатково звужує пропозицію робочої сили та стримує відновлення виробництва.
- > За таких умов економіка зберігає свій масштаб, однак відставання за показниками на душу населення відображає комплексний вплив воєнних шоків, хронічного недоінвестування та обмежень у використанні трудових і виробничих ресурсів, що стримує зростання продуктивності праці.
- > Водночас показник ВВП на душу населення залишається одним із найнижчих у регіоні. Повномасштабне російське вторгнення спричинило внутрішнє переміщення близько 5 млн осіб та призвело до зростання рівня безробіття до 24,5% у 2022 році (порівняно з 9,8% у 2021 році). Нижчий рівень використання робочої сили та обсягів виробництва негативно позначилися на ВВП на душу населення, збільшивши розрив із регіональними країнами-аналогами.

Державний борг

- > До 2022 року показник відношення боргу України до ВВП знизився з 59,7% у 2014 році до 43,3% і залишався на рівні країн-аналогів. Цьому сприяли фіскальна консолідація за підтримки МВФ, реструктуризація державних та гарантованих державою єврооблігацій на суму 18 млрд дол США у 2015 році, а також стабільне зростання номінального ВВП.
- > Після повномасштабного вторгнення цей показник зріс з 43,3% у 2021 році до 98,2% у 2025 році. Таке зростання було зумовлене **значним дефіцитом бюджету**, який фінансувався переважно за рахунок зовнішніх запозичень.

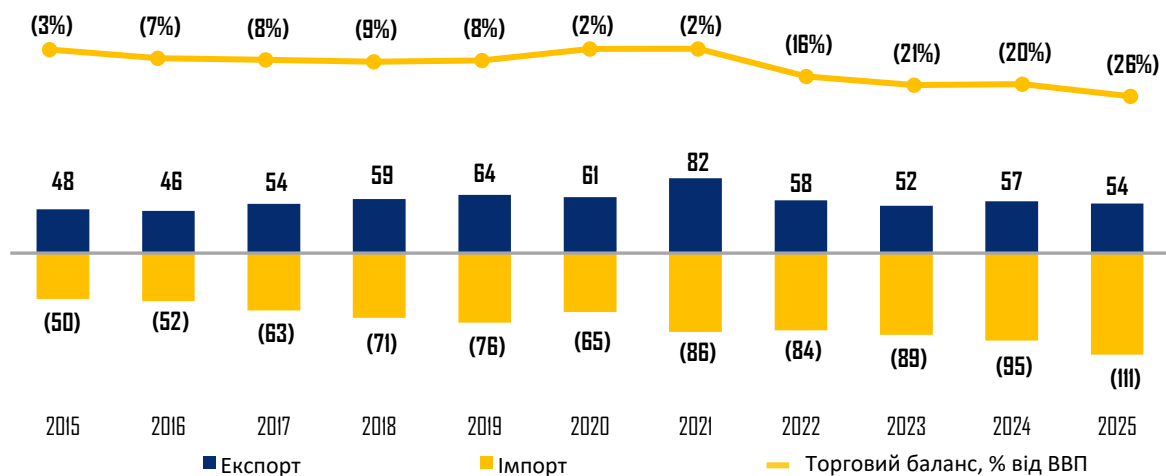

Торговий баланс

- > До початку повномасштабної війни в торговельному балансі України фіксувався помірний дефіцит однознакового рівня, який у 2020–2021 роках скоротився до приблизно 2% ВВП.
- > У 2022 році торговельний дефіцит різко зріс до 16% ВВП, насамперед через скорочення експорту, а у 2025 році — до 26% ВВП, що було зумовлено передусім суттєвим зростанням імпорту за умов обмежених можливостей для відновлення експорту.
- > Блокада портів Чорного моря та атаки на інфраструктуру порушили логістику та експортні маршрути. Зменшені обсяги експорту переорієнтувалися на сухопутні та дунайські коридори. Особливо сильно постраждала металургія: експорт залізної руди та сталі скоротився приблизно на 70% порівняно з 2021 роком. Запуск морського коридору в серпні 2023 року сприяв частковому відновленню експорту через порти Одеси, однак не компенсував втрат виробничого потенціалу.
- > Водночас попит на імпорт залишався високим, що було зумовлено потребами енергетики, оборони та відбудови, а також закупівлями обладнання та матеріалів. У 2025 році від'ємне сальдо торгівлі товарами зросло до 51,0 млрд дол. США (проти 33,0 млрд дол. США у 2024 році), а дефіцит торгівлі товарами і послугами — до 56,7 млрд дол. США (проти 38,8 млрд дол. США).
- > Розширення дефіциту визначалося поєднанням скорочення експорту (–2,7% р/р) та суттєвого зростання імпорту (+23,5% р/р), що відображало структурний дисбаланс між обмеженими можливостями для нарощування експорту та стійким попитом на імпорт. У результаті чистий експорт мав від'ємний внесок у зростання ВВП.
- > Фінансування цього розриву значною мірою забезпечувалося за рахунок офіційних надходжень від міжнародних партнерів, що дозволяло компенсувати валютний тиск і підтримувати макрофінансову стабільність, водночас посилюючи залежність економіки від зовнішнього фінансування.

Торговий баланс товарів та послуг, млрд дол США

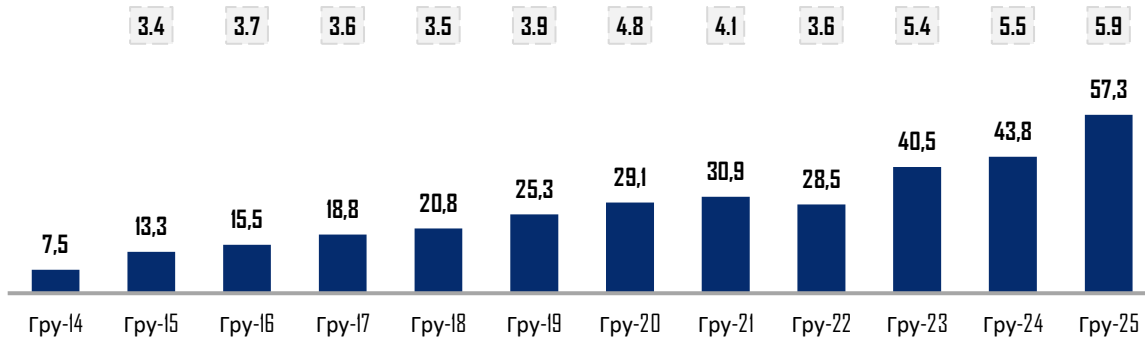
Джерело: Національний банк України.

Міжнародні резерви

- > Незважаючи на слабший торговий баланс, **міжнародні резерви зросли** з 31 млрд дол. США наприкінці 2021 року до 57 млрд дол. США наприкінці 2025 року, що забезпечує покриття 5,8 місяця майбутнього імпорту, що є достатнім для виконання зобов'язань Уряду та Національного банку України, а також згладжування надмірних курсових коливань в умовах керованої гнучкості обмінного курсу.
- > Зовнішня бюджетна підтримка в цілому відповідала щорічному накопиченню резервів і склала 31 млрд дол. США у 2022 році, 42 млрд дол. США у 2023 році, 42 млрд дол. США у 2024 році та 52 млрд дол. США у 2025 році. Ці кошти були переважно спрямовані на валютні інтервенції НБУ та обслуговування валютного боргу.

Міжнародні резерви на кінець року, млрд дол США

Кількість місяців покриття майбутнього імпорту

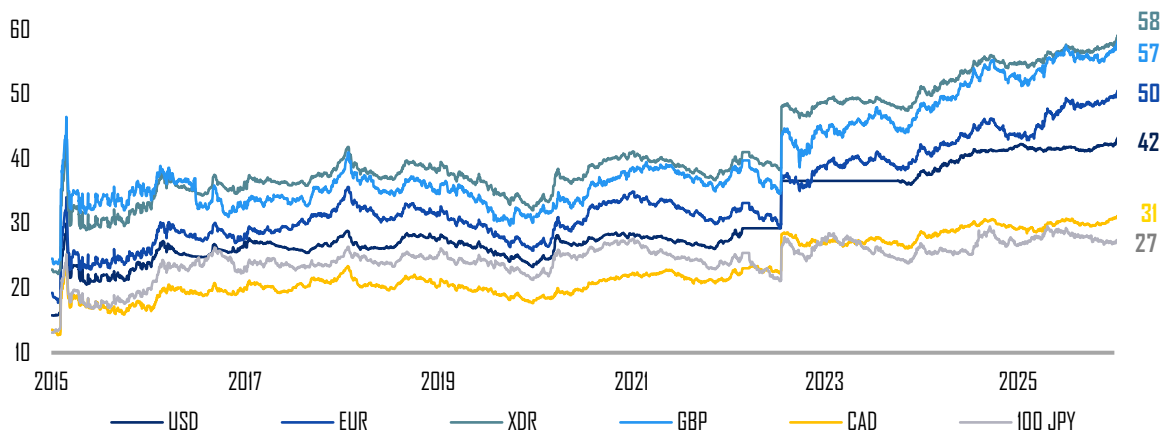
Джерело Національний банк України.

Обмінні курси

- > До середини 2015 року міжнародні резерви України були майже вичерпані, що зумовило відмову від фіксованого обмінного курсу та перехід до плаваючого режиму, який супроводжувався різкою девальвацією.
- > У 2016–2021 роках курс гривні формувалася під впливом ринкових факторів і коливалася в обох напрямках, відображаючи глобальні шоки, зокрема пандемію COVID-19 та циклічні зміни цін на сировинні товари.
- > З початком повномасштабного вторгнення у 2022 році НБУ зафіксував обмінний курс гривні до долара США та запровадив валютні обмеження для стабілізації очікувань і збереження макрофінансової стабільності. У жовтні 2023 року було запроваджено режим керованої гнучкості, що посилює здатність економіки адаптуватися до шоків і створило передумови для поступового повернення до інфляційного таргетування.

- > У 2025 році курсова динаміка залишалася відносно помірною та визначалася поєднанням адміністративних обмежень, витратних шоків і умов функціонування валютного ринку. Обмінний курс гривні до долара США на кінець року становив 42,39 грн/дол. США, середній за рік — 41,69 грн/дол. США.
- > Стабільність валютного ринку забезпечувалася поєднанням зовнішнього фінансування, валютних інтервенцій НБУ (36,2 млрд дол. США) та параметрів грошово-кредитної політики, зокрема утриманням облікової ставки на рівні 15,5% з березня 2025 року.

Обмінні курси, грн

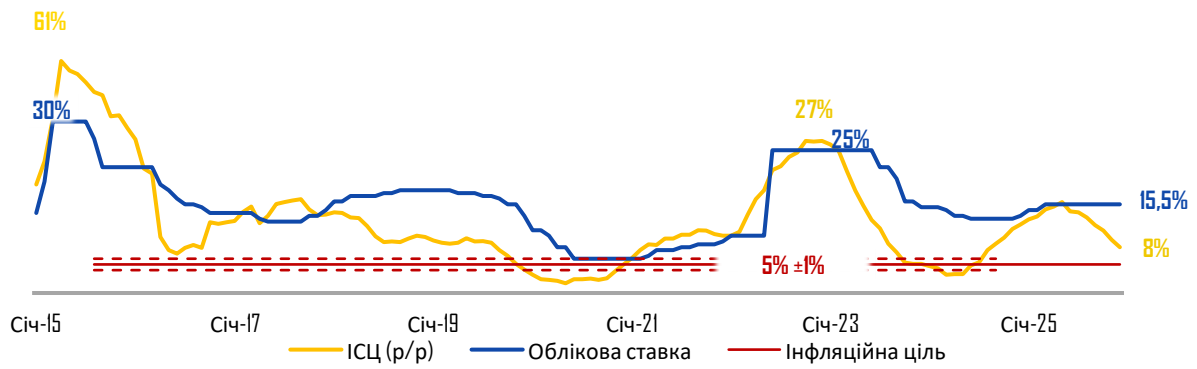
Джерело Національний банк України.

Монетарна політика

- > У серпні 2015 року НБУ запровадив **режим таргетування інфляції** як частину ширшої реформи монетарного та банківського секторів з інфляційною ціллю на рівні 5% (± 1 в.п.) як номінального якоря.
- > Після повномасштабного вторгнення НБУ тимчасово перейшов до режиму фіксованого обмінного курсу, використовуючи **облікову ставку як допоміжний інструмент** для збереження макроекономічної та цінової стабільності.
- > Коли інфляція знизилася у 2023 році до приблизно 5%, НБУ розпочав **нормалізацію монетарної політики**, знижуючи облікову ставку та запроваджуючи керовану гнучкість обмінного курсу для поступового повернення до інфляційного таргетування.
- > НБУ зберігає обережність, утримуючи **облікову ставку вище рівня інфляції** для підтримки попиту на гривневі інструменти та забезпечення валютної та цінової стабільності.

Індекс споживчих цін (ІСЦ) та облікова ставка НБУ, %

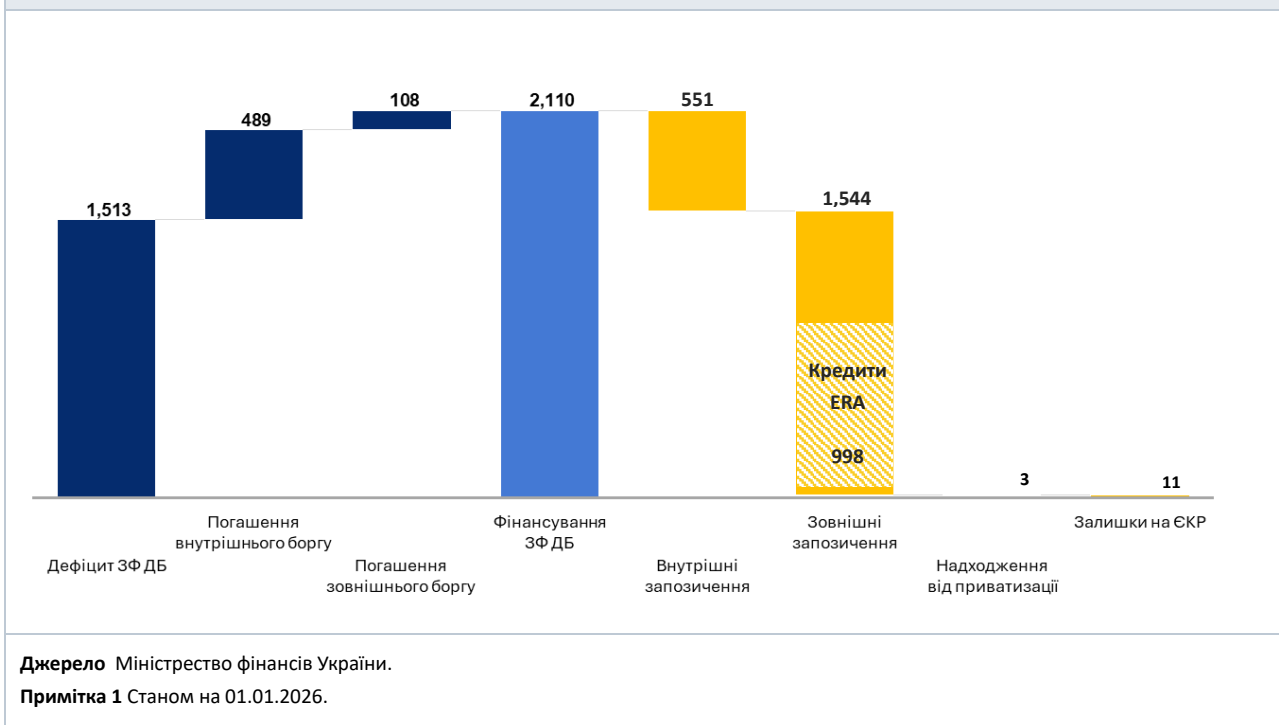
Джерело Національний банк України.

2. Фінансування державного бюджету у 2025 році

Валові потреби у фінансуванні загального фонду

- > Валова потреба у фінансуванні державного бюджету за результатами 2025 року досягли рівня 2 109,9 млрд грн, що спричинено суттєвим розміром дефіциту державного бюджету у обсязі 1 513,1 млрд грн. Зменшення фактичної валової потреби у фінансуванні державного бюджету, зокрема за рахунок боргових джерел, в порівнянні з обсягом, визначеним Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» зі змінами, зумовлене надходженням коштів кредитів ERA у формі грантів, отриманими в наслідок здійснення правочинів з умовними зобов'язаннями відповідно до пункту 35¹ Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України, з урахуванням зміни інших джерел фінансування та залишків бюджетних коштів.

Валова потреба у фінансуванні загального фонду держбюджету у 2025 році, млрд грн ¹

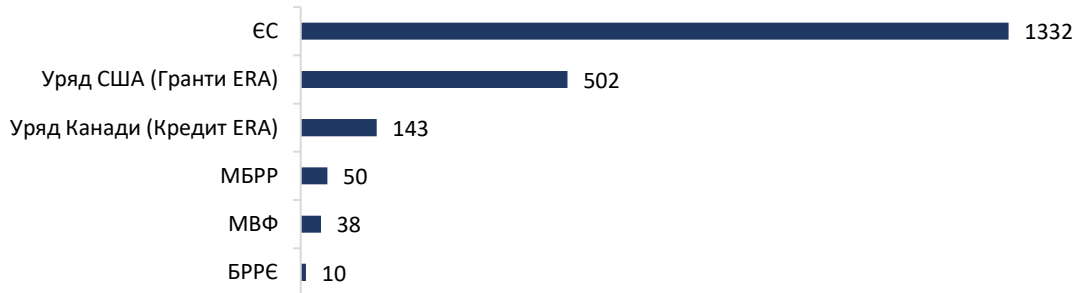

Зовнішнє фінансування бюджету

- > У 2025 році **зовнішнє фінансування** за рахунок кредитів Європейського Союзу, Світового банку (за підтримки Великобританії та Японії), Міжнародного валютного фонду та інших міжнародних фінансових організацій та іноземних урядів **в обсязі 1 544 млрд грн (без врахування понадпланових запозичень у сумі 27,9 млрд грн) забезпечило близько 73%** валових потреб загального фонду у фінансуванні, що підкреслює триваючу залежність України від міжнародних партнерів для підтримки бюджету в умовах війни.
- > Водночас до державного бюджету надійшли гранти на підтримку бюджету в рамках кредиту Уряду США, отриманого в результаті вчинення правочину з умовними зобов'язаннями, в обсязі

502,4 млрд грн (12,0 млрд дол. США), що дозволило зменшити потребу у фінансуванні державного бюджету за рахунок державних запозичень, та фактично зменшило обсяг дефіциту державного бюджету.

Залучення довгострокових пільгових кредитів та грантів на підтримку бюджету (кредитів ERA) у 2025 році, млрд грн

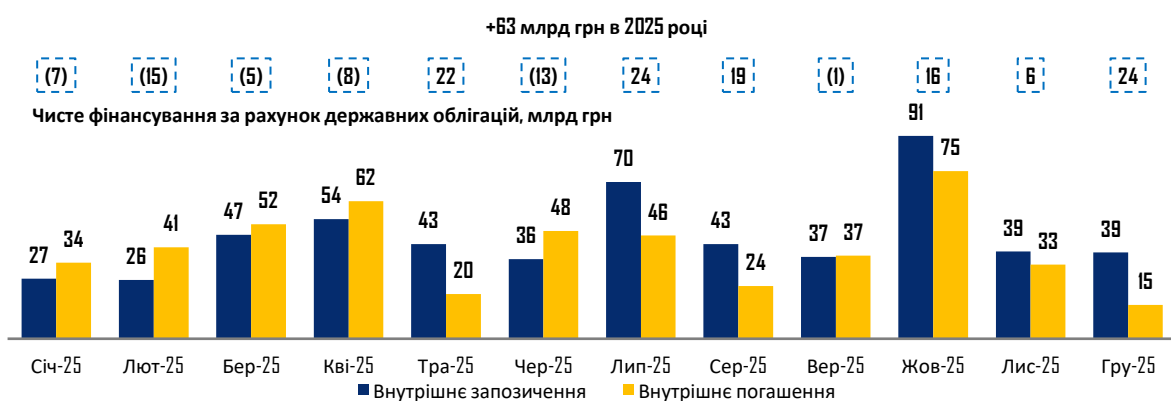

Джерело Міністерство фінансів України.

Внутрішнє фінансування бюджету

- > У 2025 році на фінансування державного бюджету за рахунок ОВДП спрямовано 551 млрд грн, тоді як обсяг погашень сягнув близько 489 млрд грн, що забезпечило **63 млрд грн чистого фінансування**.

Щомісячна структура чистого фінансування за рахунок державних облігацій, млрд грн

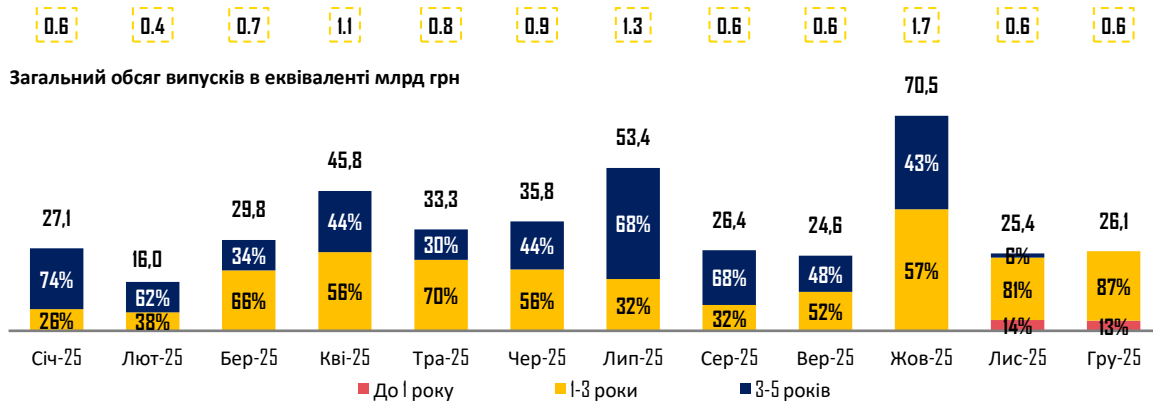

Джерело Міністерство фінансів України.

- > Облігації, номіновані у гривні, сформували основну частку випусків внутрішніх державних облігацій у 2025 році та становили 71% загального обсягу, або 414 млрд грн, що відповідає цілі Міністерства фінансів щодо збільшення частки боргу, номінованого у національній валюті.

Структура випусків була переважно зосереджена на середньострокових інструментах, оскільки 54% (223 млрд грн) облігацій було розміщено з терміном погашення від 1 до 3 років. Облігації, розміщені з довгими термінами погашення від 3 до 5 років, склали другу за величиною частку випусків державних облігацій у гривні та досягли 184 млрд грн (44% від загального обсягу).

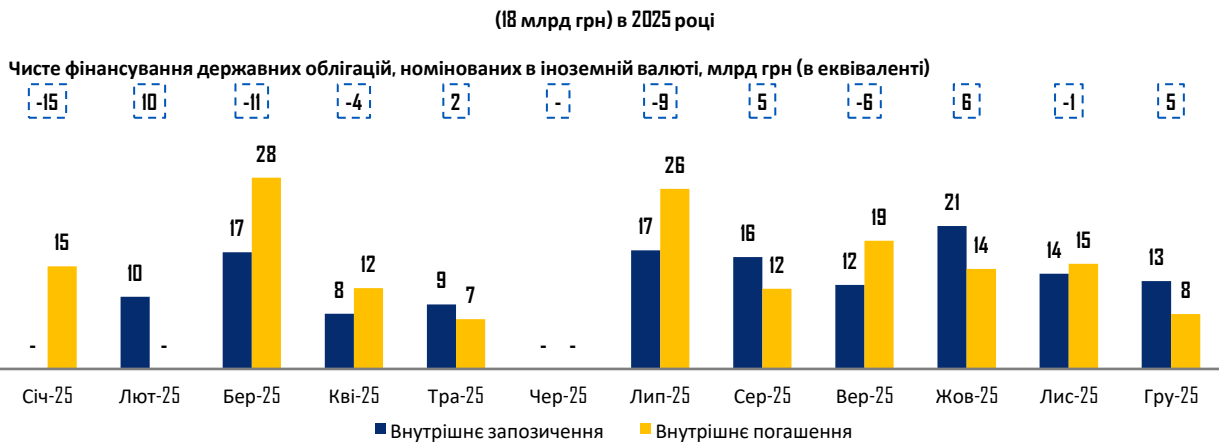
Щомісячна структура фінансування за рахунок державних облігацій, номінованих у гривні, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України.

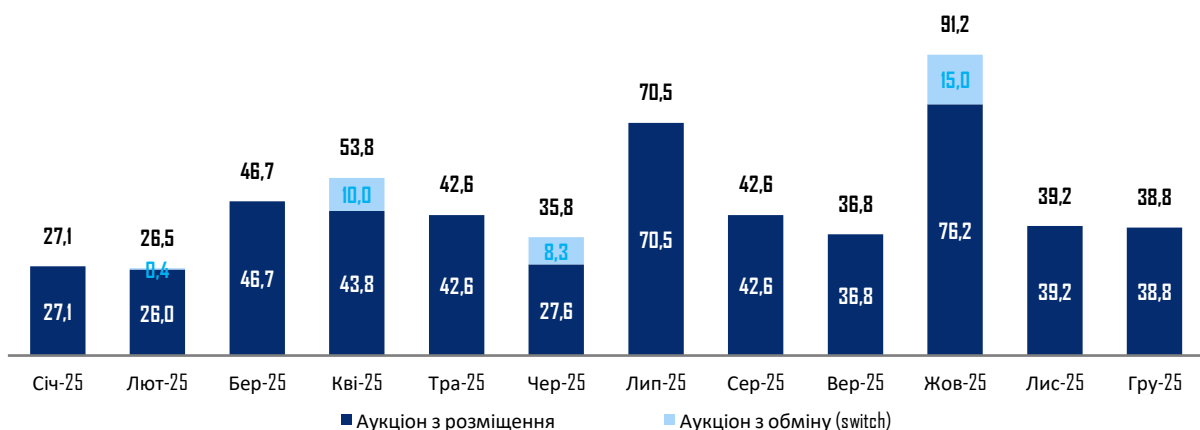
- > У 2025 році загальний обсяг фінансування за рахунок ОВДП в іноземній валюті склав **137,3 млрд грн** (3,3 млрд дол. США):
 - фінансування за рахунок державних облігацій, номінованих у дол. США, склало **76% від загального обсягу фінансування в іноземній валюті** та досягло 100,6 млрд грн (2,4 млрд дол. США);
 - фінансування за рахунок державних облігацій, номінованих у євро, склало **24% від загального обсягу фінансування в іноземній валюті** та досягло 36,8 млрд грн (0,9 млрд дол. США).
- > Облігації, номіновані в доларах США та євро, становили відповідно 17% (101 млрд грн) і 6% (37 млрд грн) загального обсягу випусків. Водночас надходження від таких розміщень переважно спрямовувалися на рефінансування зобов'язань, строк погашення яких настав, а не на залучення додаткового бюджетного фінансування. В результаті склалось чисте погашення в обсязі 18 млрд грн, оскільки впродовж більшості місяців року обсяг погашень перевищував обсяг нових розміщень, що дозволяє поступово зменшити частку облігацій, номінованих у іноземній валюті та відповідно валютний ризик.

Така динаміка відповідає цілі Міністерства фінансів щодо зниження частки валютного боргу в структурі внутрішнього державного боргу, тоді як додаткове бюджетне фінансування залучалося переважно за рахунок боргових інструментів, номінованих у гривні.

Щомісячне чисте фінансування за рахунок державних облігацій, номінованих в іноземній валюті, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України.

- > Також у 2025 році Міністерство фінансів запровадило **аукціони з обміну (switch auctions)** – новий інструмент управління державним боргом, що дозволяє інвесторам обмінювати внутрішні державні облігації з наближеним терміном погашення або менш ліквідні облігації на нові цінні папери, тим самим згладжуючи графік погашення та покращуючи управління ліквідністю. За допомогою цього інструменту протягом року **було обміняно 34 млрд грн (0,8 млрд дол. США)**, що дозволило досягти **подовження середнього терміну приблизно на 3,6 року**.

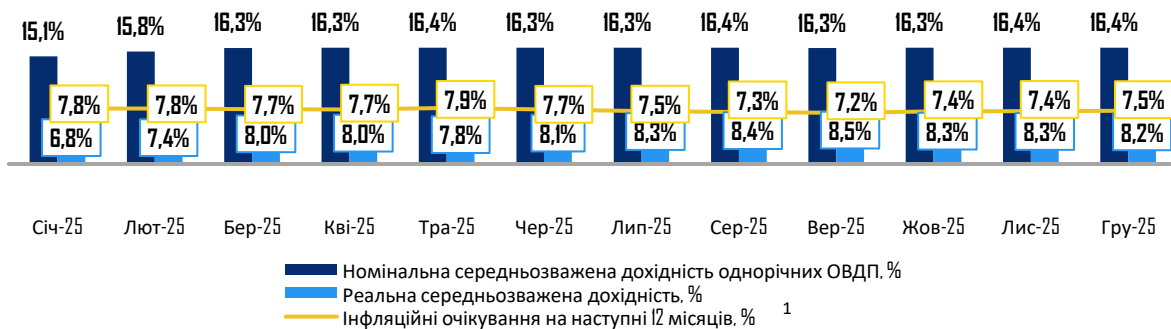
Щомісячна структура фінансування за рахунок державних облігацій за типами аукціонів, млрд грн

Джерело Міністерство фінансів України.

- > У грудні 2025 року **номінальна середньозважена дохідність** однорічних державних облігацій, номінованих у гривні, становила **16,4%**. З огляду на інфляційні очікування на наступні 12 місяців на рівні 7,5%, розрахункова **реальна дохідність склала 8,2%**. Це продовжувало забезпечувати

високу позитивну реальну дохідність, підтримуючи попит на внутрішні облігації та сприяючи стабільному фінансуванню на внутрішньому ринку.

Номінальна та розрахункова реальна середньозважена дохідність на первинних аукціонах, %

Джерела Міністерство фінансів України, НБУ.

Примітка 1 Відповідно до опитувань НБУ щодо інфляційних очікувань фінансових аналітиків на наступні 12 місяців.

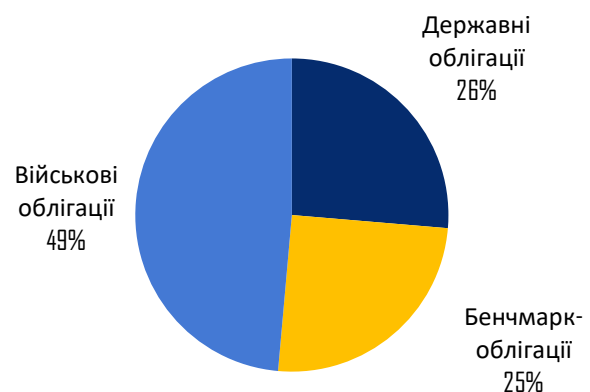
> У 2025 році військові ОВДП залишалися основним інструментом фінансування та забезпечили 49% загального обсягу розміщень. Запроваджені у березні 2022 року в умовах воєнного стану, ці інструменти, номіновані у гривні, є доступними як для резидентів, так і для нерезидентів.

> ОВДП забезпечили 26% загального обсягу розміщень у 2025 році, що підтримувалося стійким попитом з боку інституційних інвесторів.

> ОВДП-бенчмарки становили 25% загального обсягу розміщень. Попит на ці

інструменти підтримувався завдяки механізму формування обов'язкових резервів НБУ, який дозволяє банкам покривати до 60% обсягу обов'язкових резервів такими облігаціями. Цей регуляторний механізм відіграв важливу роль у поглибленні внутрішнього ринку державних облігацій.

Фінансування за рахунок державних облігацій за типами інструментів у 2025, %

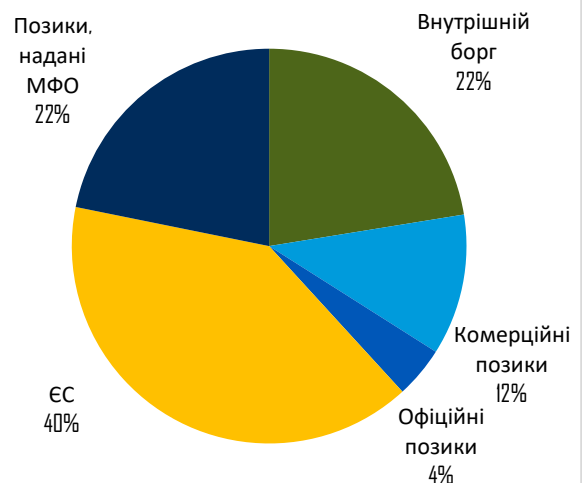
Джерело: Міністерство фінансів України.

3. Огляд державного боргу та гарантованого державою боргу

Структура державного боргу

- > Станом на кінець 2025 року **державний борг України становив 8 766,0 млрд грн** (206,8 млрд дол. США) проти **6 692,5 млрд грн** у 2024 році. Структура боргу продовжувала зміщуватися в бік **зовнішнього фінансування**: зовнішній борг зріс до **6 798,8 млрд грн** або 160,4 млрд дол. США (78% державного боргу) порівняно зі **4 829,3 млрд грн** або 114,9 млрд дол. США (72% державного боргу) у 2024 році, тоді як внутрішній борг збільшився до **1 967,2 млрд грн** або 46,4 млрд дол. США проти **1 863,1 млрд грн** або 44,3 млрд дол. США у 2024 році. Гарантований державою борг продовжував скорочуватися — до **276,7 млрд грн** або 6,5 млрд дол. США проти **288,5 млрд грн** або 6,9 млрд дол. США у 2024 році.
- > У структурі зовнішніх зобов'язань **МФО та ЄС залишилися найбільшим джерелом фінансування, становлячи 5 417,5 млрд грн** або 127,8 млрд дол. США (62% державного боргу) станом на кінець 2025 року проти 3 655,0 млрд грн або 86,9 млрд дол. США та 55% у 2024 році порівняно з 25% на кінець 2021 року, **що підкреслює зростаючу роль пільгового фінансування** у структурі боргу України.
- > Україна зберігала відносно високу частку **внутрішнього державного боргу** в довоєнний період: на рівні 47% станом на кінець 2019 року, 44% на кінець 2020 року та 45% на кінець 2021 року. Після початку повномасштабної війни Україна значною мірою покладалася на **зовнішнє пільгове фінансування** для покриття дефіциту державного боргу, що призвело до зниження частки внутрішнього боргу до 22% станом на кінець 2025 року.
- > Збільшення обсягу ОЗДП на 3,5 млрд дол. США відображає обмін державних деривативів на довгострокові облігації серії В з терміном погашення у 2032 році в результаті успішної реструктуризації наприкінці 2025 року.

Структура державного боргу,
%

Джерело: Міністерство фінансів України.

Структура державного боргу за кредиторами на кінець періоду

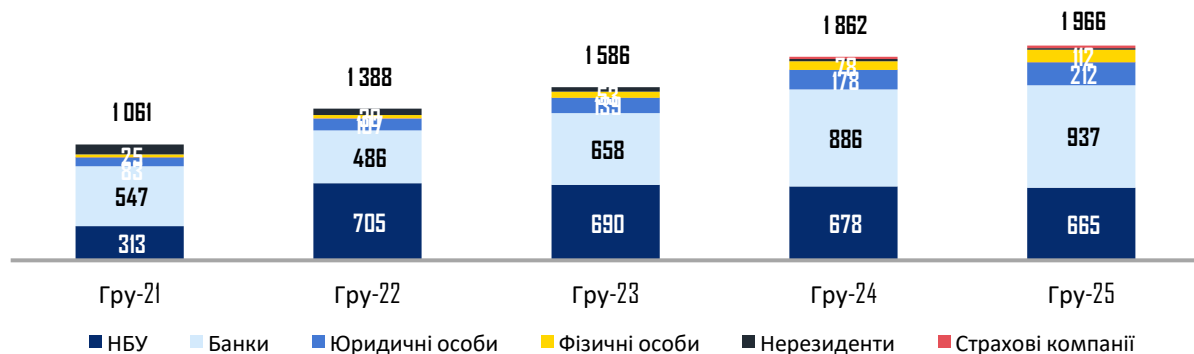
	2021		2022		2023		2024		2025	
	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми
Зовнішній борг	1,300	55%	2,325	63%	3,600	69%	4,829	72%	6,799	78%
Міжнародні організації, ЄС	584	25%	1,254	34%	2,413	47%	3,655	55%	5,417	62%
Уряди іноземних держав	41	2%	183	5%	263	5%	346	5%	369	4%
Комерційні банки	51	2%	60	2%	59	1%	62	1%	91	1%
Власники ОЗДП	625	26%	829	22%	865	17%	766	11%	922	11%
Внутрішній борг	1,063	45%	1,390	37%	1,588	31%	1,863	28%	1,967	22%
НБУ	314	13%	703	19%	690	13%	678	10%	666	8%
Власники ОВДП	529	22%	438	12%	648	12%	932	14%	1,034	12%
Держ. банки, держ. компанії та ФГВФО (капіталізація) ¹	219	9%	249	7%	249	5%	253	4%	268	3%
Державний борг	2,363	100%	3,715	100%	5,188	100%	6,692	100%	8,766	100%
% до ВВП	43.3%		70.9%		78.3%		87.4%		98.2%	
Гарантований державою борг	309.3	12%	360.3	9%	331.4	6%	288.5	4%	276.7	3%
% до ВВП	5.7%		6.9%		5.0%		3.8%		3.1%	
Загальний борг	2,672	100%	4,075	100%	5,520	100%	6,981	100%	9,043	100%
% до ВВП	49.0%		77.8%		83.3%		91.2%		101.2%	

Джерело Міністерство фінансів України

Примітка 1 Такі внутрішні державні облигації відображаються за номінальною вартістю

- > Обсяг ОВДП в обігу зріс до **1,966 млрд грн станом на кінець 2025 року** порівняно з 1,061 млрд грн станом на кінець 2021 року. Найбільшими утримувачами залишаються **банки (937 млрд грн)** та **НБУ (665 млрд грн)**, хоча частка НБУ поступово знижувалася з кінця 2022 року, що відображає зменшення залежності від фінансування центрального банку.
- > Водночас **обсяг облигацій у власності фізичних осіб продовжував зростати, досягнувши 112 млрд грн станом на кінець 2025 року**, що свідчить про поступове розширення та диверсифікацію бази внутрішніх інвесторів.

Внутрішні облигації в обігу за власниками, млрд грн

Джерело Національний банк України. Примітка 1 Станом на кінець кожного року.

- > Станом на кінець 2025 року **ринкові цінні папери становлять 27% від державного боргу України**, включаючи 11% єврооблігацій, 12% ОВДП, а також 5% облігацій у власності НБУ (прив'язаних до ІСЦ та облікової ставки).
- > Сума боргу перед **ЄС, міжнародними фінансовими організаціями та іноземними державами становить 66% державного боргу**, що ілюструє потужну підтримку, яку Україна отримує протягом війни. Водночас безперервна підтримка з боку ЄС, МФО та двосторонніх партнерів призвела до зниження частки ринкового боргу.
- > Категорія «Інші цінні папери» відображає неринковий державний борг і включає, зокрема, інші внутрішні державні облігації, випущені для капіталізації державних банків та державних підприємств, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Структура державного боргу за інструментами на кінець періоду

	2021		2022		2023		2024		2025	
	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми	млрд грн	% заг. суми
Ринкові цінні папери¹	1,299	55%	1,691	46%	1,938	37%	2,124	32%	2,382	27%
ОВДП	529	22%	438	12%	648	12%	932	14%	1,034	12%
НБУ (з прив'язкою до інфляції та облікової ставки) ²	145	6%	425	11%	425	8%	425	6%	426	5%
ОЗДП	625	26%	829	22%	865	17%	766	11%	922	11%
Кредити від НБУ та ком. банків	53	2%	62	2%	61	1%	64	1%	67	1%
Пільгові кредити³	624	26%	1,437	39%	2,676	52%	4,001	60%	5,786	66%
Кредити від міжнар. організацій, ЄС	584	25%	1,254	34%	2,413	47%	3,655	55%	5,417	62%
Кредити від ін. країн	41	2%	183	5%	263	5%	346	5%	369	4%
Інші цінні папери	387	16%	525	14%	513	10%	504	8%	507	6%
Держ. банки, держ. компанії та ФГВФО (капіталізація) ⁴	219	9%	249	7%	249	5%	253	4%	268	3%
НБУ (вкл. рекапіталізацію)	167	7%	276	7%	263	5%	251	4%	239	3%
Державний борг	2,363	100%	3,715	100%	5,188	100%	6,692	100%	8,766	100%
% до ВВП	43.3%		70.9%		78.3%		87.4%		98.2%	
Гарантований державою борг	309.3	12%	360.3	9%	331.4	6%	288.5	4%	276.7	3%
% до ВВП	5.7%		6.9%		5.0%		3.8%		3.1%	
Загальний борг	2,672	100%	4,075	100%	5,520	100%	6,981	100%	9,043	100%
% до ВВП	49.0%		77.8%		83.3%		91.2%		101.2%	

Джерело Міністерство фінансів України

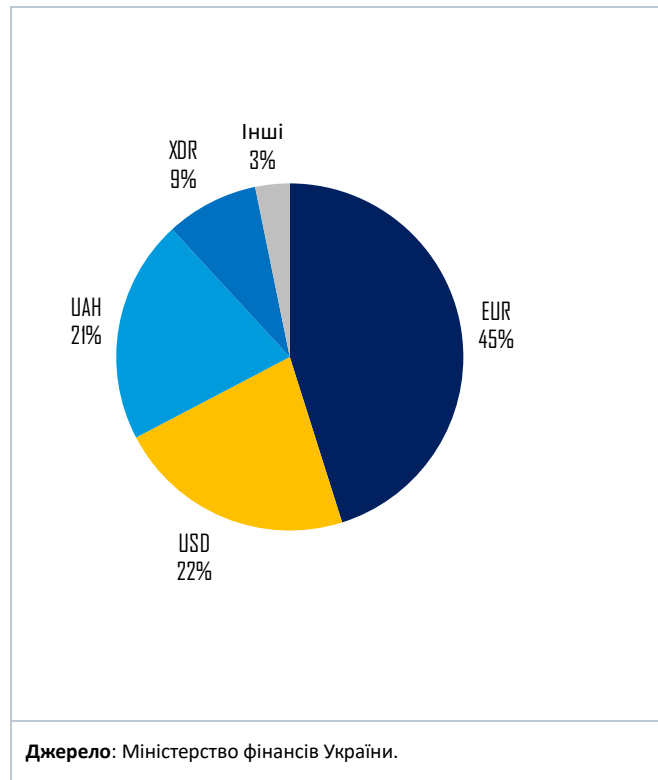
Примітка 1 Ринкові цінні папери – це фінансові активи, переважно у формі облігацій, які можна легко обміняти (на фондовому чи позабіржовому ринку) та/або які мають відсоткові ставки, що відповідають поточним ринковим умовам

Примітка 2 Цінні папери у власності НБУ, що не торгуються на ринку, але випускаються у формі облігацій, а тому класифікуються як ринкові цінні папери згідно з Приміткою 1.

Примітка 3 Пільгові кредити визначені тут як позики, що поєднують нижчі за ринкові відсоткові ставки, пільгові періоди та/або довгострокові терміни погашення (це визначення є ширшим, ніж визначення МВФ, яке базується на 35% мінімального грантового елементу з використанням ставки дисконтування 5%).

Примітка 4 Такі внутрішні державні облігації відображаються за номінальною вартістю.

- > Державний борг України значною мірою складається з боргу, номінованого в іноземній валюті, що становить **79% державного боргу станом на кінець 2025 року.**
- > Частка боргу, номінованого в євро, стрімко зростає у структурі державного боргу з 14% станом на кінець 2021 року до **45% станом на кінець 2025 року** внаслідок значного збільшення фінансової допомоги від ЄС.
- > Друга за величиною категорія — це **борг, номінований у доларах США**, який переважно складається з випусків єврооблігацій у доларах США та позик Світового банку і становить **22% державного боргу станом на кінець 2025 року.**

- > Борг, номінований у **СПЗ**, залучений у межах програм фінансування МВФ, становить 9% державного боргу України станом на кінець 2025 року.

Структура державного боргу за валютами на кінець періоду, %

	2021	2022	2023	2024	2025
	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми
UAH	40%	34%	28%	26%	21%
USD	35%	29%	25%	26%	22%
EUR	14%	23%	33%	33%	45%
GBP	0.02%	0.02%	0.02%	0.12%	0.41%
XDR ¹	10%	10%	10%	11%	9%
JPY	1%	1%	1%	1%	0%
CAD	0%	1%	2%	3%	2%
Державний борг	100%	100%	100%	100%	100%

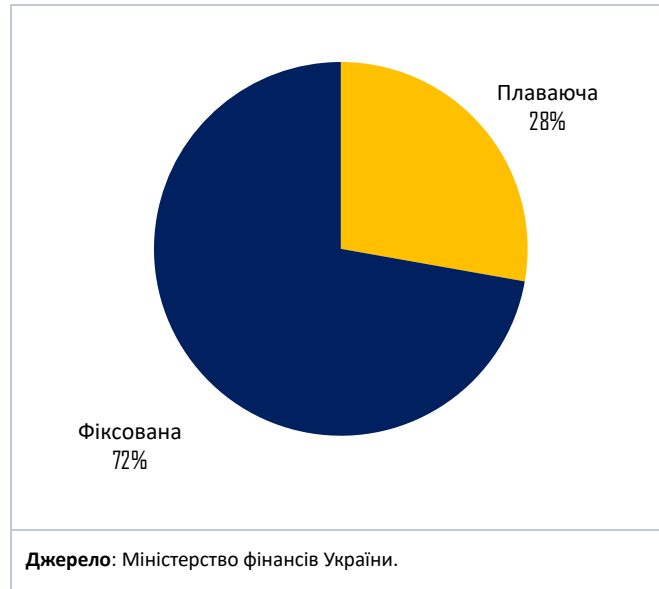
Джерело: Міністерство фінансів України

Примітка 1: Борг, номінований у СПЗ (або SDR), стосується виключно боргу перед МВФ. Для довідки: СПЗ МВФ базується на кошику валют, який наразі складається на 43% з дол США, на 29% з євро, на 12% з юаня, на 8% з єни та на 7% з фунта стерлінгів

> Державний борг України містить високу частку **боргових інструментів із фіксованою ставкою (72%)**, тоді як боргові інструменти з плаваючою ставкою становлять **28% державного боргу**.

> Основна частина державного боргу України із плаваючою відсотковою ставкою переважно прив'язана до ставки SOFR (Secured Overnight Financing Rate), що здебільшого представляє борг перед Світовим банком, відсоткової ставки за Спеціальними правами запозичення (СПЗ) МВФ та облікової ставки Національного

банку України (НБУ) за внутрішніми облігаціями, що перебувають у власності НБУ. Зокрема, частка боргу, прив'язаного до ставки SOFR, становить 10% у загальній структурі, до ставки СПЗ — 10%, EURIBOR — 3%, а до облікової ставки НБУ — 4%. Отже, платежі за державним боргом є чутливими до зростання відсоткових ставок в Єврозоні та США.

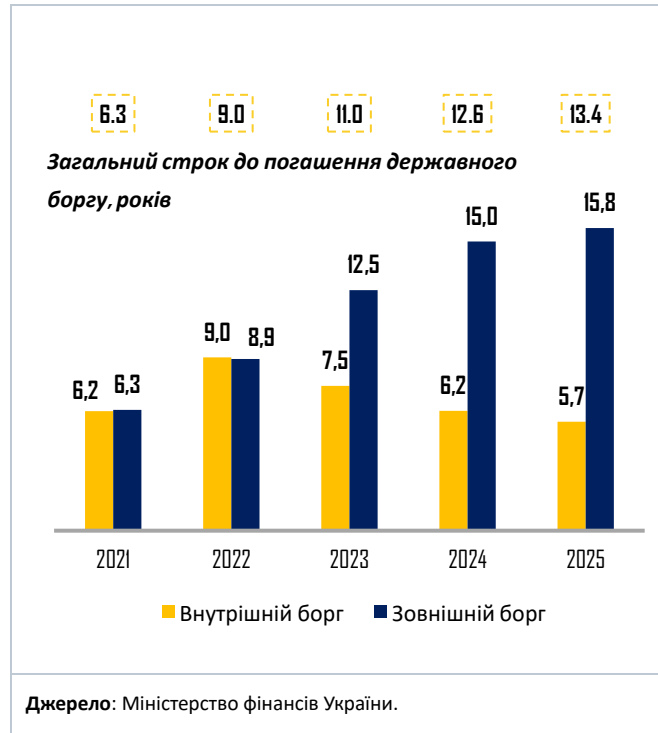
Структура державного боргу за типом відсоткової ставки на кінець періоду, %

	2021	2022	2023	2024	2025
	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми
Фіксована	74%	66%	69%	67%	72%
Плаваюча	26%	34%	31%	33%	28%
Державний борг	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело: Міністерство фінансів України

- > Найбільша частка припадає на боргові інструменти зі строком погашення понад 10 років.
- > Станом на кінець 2025 року середньозважений строк до погашення державного боргу склав **13,4 року** та збільшився в порівнянні з 2024 роком. Спостерігається поступове збільшення показника починаючи з 2021 року, що зумовлене залученням довгострокового зовнішнього фінансування. Водночас середньозважений строк до погашення внутрішнього боргу України склав **5,7 року**, тоді як державного зовнішнього боргу — **15,8 року**.

Загальний державний борг за строком до погашення на кінець періоду, %

	2021	2022	2023	2024	2025
	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми	% заг. суми
< 3 р.	34%	20%	15%	12%	9%
3-5 р.	8%	9%	9%	3%	5%
5-7 р.	10%	8%	6%	6%	4%
7-10 р.	18%	18%	11%	3%	4%
> 10 р.	30%	45%	59%	76%	79%
Всього державний борг	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело: Міністерство фінансів України

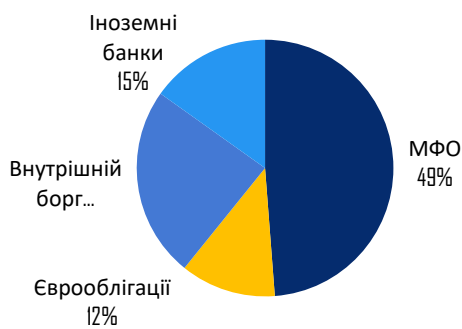

Структура гарантованого державою боргу

- > **Гарантований державою борг на кінець 2025 року становив 276,7 млрд грн або 6,5 млрд дол. США** проти **288,8 млрд грн** або 6,9 млрд дол. США станом на кінець 2024 року, демонструючи безперервне поступове зниження протягом останніх кількох років.
- > Найбільшу частину гарантованого державою боргу складають кредити від МФО (48% станом на кінець 2025 року), тоді як решта припадає «зелені» облігації сталого розвитку НЕК «Укренерго», банківські кредити та внутрішній борг.
- > У межах реструктуризації суверенних єврооблігацій 2024 року гарантовані державою єврооблігації «Укравтодору» були обміняні на суверенні єврооблігації з номінальним списанням (haircut) у розмірі 37%, що сприяло скороченню обсягу гарантованого державою боргу.

Структура гарантованого державою боргу, %

Кінець 2024

Кінець 2025

Джерело: Міністерство фінансів України

- > У 2020 році Україна запустила **програму державних портфельних гарантій для підтримки ММСП (мікро-, малих та середніх підприємств)**. У межах цієї програми Міністерство фінансів забезпечує покриття від 50% до 80% основної суми кредиту для банків-учасників, що знижує їхній кредитний ризик і дає їм змогу надавати фінансування ММСП у ключових секторах економіки. З моменту запуску програма сприяла видачі близько 52 тис кредитів на загальну суму **близько 170 млрд грн**.
- > Лише у 2025 році програма сприяла видачі близько 8,7 тис. кредитів на загальну суму близько 35,4 млрд грн. У грудні 2025 року в межах програми було видано 628 кредитів на загальну суму 3,4 млрд грн.

Топ-4 сектори з найбільшою вартістю кредитів

Сільське господарство

3,8 тис кредитів на **25,5 млрд грн**

Переробна промисловість

5,0 тис кредитів на **23,7 млрд грн**

Оптова та роздрібна торгівля

9,0 тис кредитів на **19,2 млрд грн**

Логістика

1,1 тис кредитів на **2,2 млрд грн**

Джерело: Міністерство фінансів України

Примітка: Станом на кінець 2025 року

Провідні банки за кількістю кредитів

Банк	Кількість позик, тис.	Загальна вартість, млрд грн	% гарантійного ліміту
ПриватБанк	13.9	18.8	46%
Ощадбанк	3.2	12.2	45%
Укргазбанк	1.0	10.3	68%
ПУМБ	0.7	8.9	66%
Укрексімбанк	0.5	8.5	55%

Джерело: Міністерство фінансів України.

Примітка: Станом на кінець 2025 року.

Показники ризику

- > **Вартість боргу.** Середня вартість на рівні 4,6% залишається в межах цільового показника Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2026-2028 роки (ССУДБ) $\leq 5,0\%$, що підтримується зовнішнім пільговим фінансуванням (1,9%). Натомість вартість внутрішнього боргу становить 13,6%.
- > **Ризик рефінансування.** Середній строк до погашення у 13,4 року перевищує цільовий показник у ≥ 12 років, що зумовлено залученням довгострокових пільгових кредитів та продовженням термінів погашення, досягнутих в межах реструктуризації ОЗДП у 2024 році. Лише 6,3% боргу підлягає погашенню протягом одного року, що переважно представлено внутрішнім боргом.
- > **Відсотковий ризик.** Борг із фіксованою ставкою (73,4%) та тривалий період перегляду ставок (11,2 року) обмежують вразливість до коливань відсоткових ставок і забезпечують прогнозовані витрати на обслуговування боргу. Водночас частка боргу, за яким перегляд ставок відбудеться протягом одного року склала 29,6%.
- > **Валютний ризик.** Борг, номінований в іноземній валюті, становить 79,2% від загального обсягу і залишається основною структурною вразливістю. Така висока частка відображає залежність від

пільгового фінансування у воєнний час. Проте наразі його вплив обмежений низькими відсотковими ставками, а більшість ризиків перенесено на довгострокову перспективу завдяки подовженим термінам погашення.

Збільшення частки боргу в національній валюті залишається стратегічним пріоритетом, що підтримується постійним розвитком внутрішнього ринку та зростанням участі роздрібних інвесторів (5,7% від обсягу ОВДП в обігу на кінець 2025 року порівняно з 2,3% у 2021 році). З жовтня 2022 року роздрібні інвестори мають можливість купувати ОВДП безпосередньо через застосунок «Дія», що забезпечує домогосподарствам простий і швидкий доступ до первинних розміщень.

- > **Стійкість боргу.** Загальний обсяг державного боргу та гарантованого державою боргу на рівні 91,1% ВВП (без урахування позик ERA) залишається в межах цільового значення $\leq 100\%$.

Індикатори ризику		Індикатори боргової стійкості	Зовнішній борг	Внутрішній борг	Загальний борг
		ССУДБ 2026-2028	2025	2025	2025
Вартість боргу	Середньозважена процентна ставка, %	$\leq 5,0$	1,9	13,6	4,6
Ризик рефінансування	Середньозважений термін до погашення, роки	≥ 12	15,8	5,7	13,4
	Борг зі строком погашення 1 рік, % від загальної суми	н/з	2,0	21,4	6,3
Ризик процентної ставки	Середньозважений термін до рефіксації боргу, роки	н/з	13,1	2,6	10,6
	Рефіксація боргу за 1 рік, % від загальної суми	н/з	25,8	43,0	29,6
	Борг з фіксованою ставкою, % від загальної суми	н/з	71,9	78,4	73,4
Валютний ризик	Валютний борг, % від загальної суми	н/з	100,0	7,2	79,2
	Короткостроковий борг у іноземній валюті, % від резервів	н/з			7,7
Умовні зобов'язання	Гарантований державою борг, млрд грн	н/з	212,4	64,3	276,7
	Нові гарантії, % від ВВП	н/з			0,8
Борг/ВВП	Загальний державний борг та гарантований державою борг без урахування позик ERA, % від ВВП	$\leq 100\%$			91,1

4. Врегулювання зовнішнього боргу України

- > У вересні 2025 року було досягнуто домовленості з Ексімбанком Китаю щодо кредиту під державні гарантії, наданого АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» (ДПЗКУ), що передбачає запровадження мораторію на виплати за боргом до другого півріччя 2027 року.
- > У грудні 2025 року Україна успішно реструктуризувала державні деривативи на суму **3,2 млрд дол. США**, що дало змогу повністю вилучити цей інструмент завдяки підтримці 99% голосуючих власників:
 - **Цей знаковий правочин став суттєвим кроком на шляху до відновлення стійкості державного боргу України** завдяки повному вилученню цих інструментів, що дозволило уникнути значних відтоків грошових коштів у період відбудови та зберегти ресурси, необхідні для фінансування оборони країни від повномасштабного вторгнення росії.
 - Правочин дав змогу обміняти державні деривативи України на пакет **нових суверенних єврооблігацій (серія В)**, що можуть бути консолідовані з єврооблігаціями серій А та Б, випущеними у 2024 році, з коефіцієнтом обміну номіналу 1,34x та авансовою грошовою виплатою у розмірі до 7 центів для власників, які надали згоду.
 - **Реалізація угоди забезпечить значну економію грошових коштів для України:** контрактні виплати за новими облігаціями серії В становитимуть 4,6 млрд дол. США в період з 2025 по 2032 рік, тоді як виплати за державними деривативами з 2025 по 2041 рік могли скласти від 6 млрд до 20 млрд дол. США, залежно від різних макроекономічних сценаріїв.
 - Економічні умови для нових облігацій серії В були погоджені з метою **обмеження короткострокових відтоків грошових коштів для України**, особливо протягом періоду дії нової програми МВФ, водночас забезпечуючи **виконання зобов'язань щодо дотримання принципу порівняності умов («СоТ»)** перед офіційними двосторонніми кредиторами.

5. Динаміка суверенних кредитних рейтингів

- > Станом на 31 березня 2026 року суверенні довгострокові рейтинги України в іноземній валюті від агентств S&P, Fitch та R&I становили **CCC+**, **CCC** та **CCC-** відповідно. **S&P та Fitch нещодавно підвищили рейтинги України, вивівши їх із категорії дефолтних** після успішної реструктуризації державних деривативів.
- > **Кредитні рейтингові агентства пояснюють поточні рейтинги України переважно повномасштабним вторгненням росії**, яке продовжує створювати високі безпекові, макроекономічні та фіскальні ризики, що послаблюють економічну стабільність і зумовлюють залежність країни від зовнішньої фінансової підтримки.
- > Вони також наголошують, що керований профіль обслуговування боргу в короткостроковій перспективі, значні золотовалютні резерви та міцна, тривала фінансова допомога з боку міжнародних партнерів є **ключовими чинниками, які підтримують кредитоспроможність України, незважаючи на війну з росією**.
- > Суверенні кредитні рейтинги України були підвищені в кінці 2025 – на початку 2026 років: S&P підвищило рейтинг в іноземній валюті до рівня CCC+, а Fitch — до CCC, що відображає успішне завершення реструктуризації державних деривативів наприкінці 2025 року.
- >

Огляд суверенних довгострокових рейтингів України в іноземній та національній валютах

Обрані кредитні рейтингові агентства	Довгострокові суверенні рейтинги (іноземна/національна валюта) Станом на 31/03/2026	Прогноз Станом на 31/03/2026	Останні рейтингові дії
S&P Global Ratings	CCC+/CCC+	Стабільний	- Рейтинги підвищено з вибіркового дефолту (SD) до CCC+ у січні 2026 року на підставі завершення реструктуризації варантів, прив'язаних до ВВП - Довгострокові рейтинги в національній валюті підтверджено у січні 2026 року
Fitch Ratings	CCC/CCC+	н/д	- Довгострокові рейтинги в іноземній валюті підвищено з обмеженого дефолту (RD) до CCC у грудні 2025 року на підставі завершення реструктуризації варантів, прив'язаних до ВВП - Довгострокові рейтинги в національній валюті підтверджено у грудні 2025 року
Rating and Investment Information (R&I)	CCC-	н/д	- Суверенний рейтинг України в іноземній валюті знижено до «CCC-» та Україну виключено з монітору у травні 2025 року

Джерело: Обрані кредитні рейтингові агентства

6. Взаємодія з інвесторами

- > У 2025 році Міністерство фінансів продовжило реалізацію активної політики прозорості та регулярної комунікації з міжнародною інвесторською спільнотою з метою забезпечення належного інформування ринку щодо економічної ситуації в Україні, боргової політики держави та перебігу ключових реформ.

Протягом року проведено наступні заходи:

- > **Щомісячний інвесторський звіт.** Протягом року щомісячно готувався та розсилався інвесторам інформаційний бюлетень (Monthly Report), який містить актуальну інформацію щодо впливу військової агресії РФ на Україну та її економіку, оновлені макроекономічні показники, інформацію про реалізацію структурних реформ, стан виконання зобов'язань за програмою МВФ та програмами макрофінансової допомоги ЄС, а також дані щодо виконання державного бюджету, стану державного боргу та розвитку внутрішнього ринку державних запозичень.
- > **Робота з аналітиками та банками.** Підтримувалася регулярна комунікація з аналітиками інвестиційних банків та фінансових установ, які покривають українські суверенні боргові інструменти.
- > **Оновлення інформації на вебсайті Міністерства фінансів.** Забезпечувалося регулярне наповнення розділу «Державний борг» офіційного вебсайту Міністерства фінансів. Щомісячно публікувалися оновлені статистичні дані щодо державного та гарантованого державою боргу та прес-реліз з ключовою статистичною інформацією.
- > **Публікація IR-календаря.** На постійній основі здійснювалася щомісячна публікація IR-календаря з інформацією про заплановані події, публікації статистики та інші заходи для інвесторів.
- > **Підготовка інвесторських матеріалів.** Підготовлено та опубліковано низку інвесторських презентацій із ключовими макроекономічними показниками, бюджетною та борговою політикою, станом фінансової системи та перебігом реформ.
- > **Прямий діалог з інвесторами.** Протягом року проведено понад 70 групових та індивідуальних зустрічей і конференц-дзвінків з інвесторами. Зокрема, організовано зустріч у Києві з групою з 20 міжнародних інвесторів з країн ЄС, США, Близького Сходу та Азії. Це була перша групова зустріч з інвесторами в Києві з початку повномасштабного вторгнення, що стало важливим сигналом збереження інтересу та довіри міжнародної інвестиційної спільноти до України в умовах повномасштабної війни.
- > **Відповідь на інвесторські запити.** Міністерство фінансів також забезпечувало оперативну комунікацію з інвесторами шляхом надання відповідей на запити, що надходили на офіційну електронну адресу Investor Relations (ir@minfin.gov.ua), з метою надання додаткової інформації щодо макроекономічної ситуації, боргової політики та інших питань, що становлять інтерес для інвесторів.

- > **Розширення інвесторської бази.** База контактів міжнародних інвесторів Міністерства фінансів була розширена більш ніж на 50 нових інвесторів та представників фінансових інституцій, що сприяє подальшому поглибленню комунікації з ринком.

Реалізовані заходи дозволили підтримувати високий рівень прозорості боргової політики держави, зміцнювати довіру міжнародних інвесторів до України та розширювати коло учасників інвесторської спільноти. Крім того, активна комунікація з інвесторами забезпечила належну інформаційну підтримку процесу реструктуризації державних деривативів України у 2025 році.

Департамент боргової політики

У разі виникнення будь-яких запитань та/або пропозицій,
будь ласка, звертайтеся до нас ir@minfin.gov.ua